

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΠΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ

Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (Π.Δ.Σ.)

Ακαδημαϊκό έτος [2026–2027]

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος
(ΦΕΚ Β' 1344/26.02.2024) και
τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου Πατρών (ΦΕΚ Β' 7494/31.12.2024)

Μεσολόγγι 2026

Χαιρετισμός

Αγαπητές υποψήφιες διδάκτορες, αγαπητοί υποψήφιοι διδάκτορες,

σας καλωσορίζουμε στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών του Πανεπιστημίου Πατρών. Ο τρίτος κύκλος σπουδών είναι η πιο απαιτητική, αλλά και η πιο δημιουργική φάση της ακαδημαϊκής διαδρομής. Κατά τη διάρκειά του καλείστε να παραγάγετε πρωτότυπη γνώση, να τη δημοσιεύσετε και να την υπερασπιστείτε δημόσια ενώπιον της επιστημονικής κοινότητας.

Το Τμήμα έχει ως αποστολή την έρευνα και την εκπαίδευση στην αλιεία, στις υδατοκαλλιεργείες και στη διαχείριση των υδάτινων οικοσυστημάτων. Η έδρα του στο Μεσολόγγι, δίπλα σε ένα από τα σημαντικότερα λιμνοθαλάσσια συστήματα της Μεσογείου, προσφέρει ένα φυσικό εργαστήριο που λίγα ιδρύματα διαθέτουν. Η ερευνητική σας εργασία θα συμβάλει στην επιστημονική πρόοδο του πεδίου και στη βιώσιμη ανάπτυξη ενός κλάδου με ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα.

Ο Οδηγός αυτός συγκεντρώνει σε ένα κείμενο όσα χρειάζεται να γνωρίζετε, από την υποβολή της αίτησης έως την αναγόρευσή σας σε Διδάκτορα. Δεν υποκαθιστά τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, ο οποίος είναι το μόνο δεσμευτικό κείμενο. Σας βοηθά, όμως, να τον εφαρμόσετε στην πράξη. Σας ευχόμαστε δημιουργική και επιτυχημένη πορεία.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος
Ιωάννης Θεοδώρου, Καθηγητής

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός	2
Περιεχόμενα	3
1. Το Πρόγραμμα με μια ματιά.....	5
2. Θεσμικό πλαίσιο και ιστορικό	5
3. Σκοπός και προσδοκώμενα αποτελέσματα.....	6
4. Πώς γίνεστε υποψήφιος/α διδάκτορας	7
4.1 Προκήρυξη θέσεων.....	7
4.2 Ποιος/α μπορεί να υποβάλει αίτηση	7
4.3 Δικαιολογητικά	7
5. Αξιολόγηση, επιλογή και εγγραφή	8
Εγγραφή.....	8
6. Υποδοχή και πρώτα βήματα	9
6.1 Εκδήλωση υποδοχής.....	9
6.2 Σύμβουλος Καθηγητής.....	9
6.3 Εκπαιδευτικές επισκέψεις	9
6.4 Λίστα ελέγχου πρώτου εξαμήνου.....	9
7. Επίβλεψη: Επιβλέπων/ουσα και Τ.Σ.Ε.	10
Αλλαγές στην επίβλεψη.....	10
8. Διάρκεια, παράταση, αναστολή και θέμα	11
9. Παρακολούθηση προόδου	11
Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα ορόσημων	12
10. Δικαιώματα και υποχρεώσεις.....	12
10.1 Δικαιώματα	12
10.2 Υποχρεώσεις (άρθρο 9.2)	13
11. Χρηματοδότηση, υποτροφίες και κινητικότητα	14
12. Συνεπίβλεψη και βιομηχανικά διδακτορικά	14
12.1 Συνεπίβλεψη (άρθρο 14· ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 41)	14
12.2 Βιομηχανικά διδακτορικά (άρθρο 15)	15
13. Ακαδημαϊκή δεοντολογία και πνευματικά δικαιώματα.....	15
14. Διαγραφή	16
15. Συγγραφή της διατριβής.....	16
Σελίδα τίτλου και πνευματικά δικαιώματα	17
Κατάθεση στη «Νημερτή» και περίοδος εξαίρεσης.....	17
16. Δημόσια υποστήριξη και αξιολόγηση	17
17. Αναγόρευση και καθομολόγηση	18
Δικαιολογητικά αναγόρευσης (Παράρτημα IV).....	19

18. Υπηρεσίες υποστήριξης	19
19. Η φωνή σας: ποιότητα και ανατροφοδότηση	20
20. Συχνές ερωτήσεις.....	21
21. Χρήσιμοι σύνδεσμοι, έντυπα και επικοινωνία.....	21
Έντυπα του Κανονισμού	22

1. Το Πρόγραμμα με μια ματιά

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα βασικά χαρακτηριστικά του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών (Π.Δ.Σ.). Σε παρένθεση δίνεται το σχετικό άρθρο του Κανονισμού.

Τίτλος που απονέμεται	Διδακτορικό Δίπλωμα του Τμήματος Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών, επίπεδο 8 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (άρθρο 1.1)
Ελάχιστη διάρκεια	Τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από τον ορισμό της Τ.Σ.Ε. (άρθρο 8.1)
Μέγιστη διάρκεια	Έξι (6) ημερολογιακά έτη, με δυνατότητα παράτασης έως ένα (1) έτος για σπουδαίο λόγο (άρθρο 8.1)
Αναστολή σπουδών	Μία φορά, έως δώδεκα (12) μήνες, για εξαιρετικούς λόγους. Δεν προσμετράται στη μέγιστη διάρκεια (άρθρο 8.2)
Δίδακτρα	Καμία επιβάρυνση. Οι διδακτορικές σπουδές προσφέρονται δωρεάν (άρθρο 9.1)
Γλώσσα συγγραφής	Ελληνική ή άλλη γλώσσα, κατά την απόφαση έγκρισης. Αν η διατριβή γραφεί στα αγγλικά, απαιτείται εκτενής ελληνική περίληψη (άρθρο 6.1)
Εποπτεία	Επιβλέπων/ουσα και Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή (Τ.Σ.Ε.) (άρθρο 7)
Παρακολούθηση προόδου	Ετήσια γραπτή έκθεση προόδου και προφορική παρουσίαση στην Τ.Σ.Ε. (άρθρο 9.2.α, Παράρτημα Ι)
Ελάχιστο ερευνητικό παραδοτέο	Μία δημοσίευση ως πρώτος/η συγγραφέας σε αναγνωρισμένο περιοδικό του πεδίου της διατριβής (άρθρο 9.2.ι)
Αξιολόγηση	Δημόσια υποστήριξη ενώπιον Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (Ε.Ε.Ε.). Απαιτούνται τουλάχιστον πέντε (5) θετικές ψήφοι (άρθρο 12.6)
Αρμόδια όργανα	Συνέλευση του Τμήματος, Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Πατρών (άρθρο 1.7)
Επίσημη ενημέρωση	Ιστοσελίδα του Π.Δ.Σ. στα ελληνικά και αγγλικά (άρθρο 16): https://asfa.upatras.gr/doctoral-studies/

2. Θεσμικό πλαίσιο και ιστορικό

Το Π.Δ.Σ. οργανώνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τα άρθρα 90–97 του ν. 4957/2022, τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Πατρών (ΦΕΚ Β΄ 7494/31.12.2024), στο Παράρτημα Ι του οποίου έχει ενσωματωθεί ο Κανονισμός Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών (Μέρος Β΄, άρθρα 26–45) και τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο (συνεδρίαση 241/19.12.2024, απόφαση αριθμ. 96977) και κατήργησε τις αποφάσεις ΦΕΚ Β΄ 5468/2023 και Β΄ 779/2024 (ΕΚΛ άρθρο 157 παρ. 4). Ο Κανονισμός του Τμήματος εξειδικεύει το ιδρυματικό πλαίσιο. Όπου ο Εσωτερικός Κανονισμός

παραπέμπει ρητά στον Κανονισμό του Τμήματος, όπως για τον μέγιστο αριθμό επιβλέψεων ανά μέλος Δ.Ε.Π., τη διάρκεια της αναστολής και τις προϋποθέσεις βελτιώσεων της διατριβής, ισχύουν οι ρυθμίσεις του Τμήματος (ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρα 31 και 33).

Ο ισχύων Κανονισμός είναι η **επικαιροποίηση του 2024** (απόφαση Συγκλήτου αριθμ. 12216, **ΦΕΚ Β' 1344/26.02.2024**). Η διαδικασία έγκρισής του περιέλαβε απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος (συνεδρίαση 1/11.01.2024), θετική γνώμη της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών (συνεδρίαση 63/8.2.2024) και απόφαση της Συγκλήτου (συνεδρίαση 231/15.2.2024). Ο Κανονισμός αντικατέστησε τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του πρώην Τμήματος Ζωικής Παραγωγής, Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών (ΦΕΚ Β' 545/2020), ο οποίος είχε εκδοθεί υπό το καθεστώς του ν. 4485/2017.

Θέματα που δεν ρυθμίζονται στον Κανονισμό ρυθμίζονται από τα αρμόδια όργανα του Τμήματος και του Ιδρύματος, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρο 17.1· ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 45 παρ. 1). Σε περίπτωση απόκλισης μεταξύ του Οδηγού και του Κανονισμού, υπερισχύει ο Κανονισμός.

3. Σκοπός και προσδοκώμενα αποτελέσματα

Οι διδακτορικές σπουδές αποβλέπουν στη δημιουργία υψηλής ποιότητας και σύγχρονης επιστημονικής έρευνας και στην κατάρτιση επιστημόνων ικανών να συμβάλουν στην πρόοδο της επιστήμης και της βασικής έρευνας (άρθρο 2). Οι απόφοιτοι προορίζονται να στελεχώσουν το ερευνητικό, επιχειρηματικό και εκπαιδευτικό δυναμικό της χώρας και του εξωτερικού.

Το Διδακτορικό Δίπλωμα πιστοποιεί την ουσιαστική συνεισφορά του κατόχου του στην εξέλιξη του επιστημονικού του πεδίου, την κατανόηση σε βάθος της επιστημονικής του περιοχής και την εκπόνηση πρωτότυπης διατριβής (άρθρο 1.5). Ο τίτλος του διπλώματος δεν συνιστά γνωστικό αντικείμενο (άρθρο 1.6). Η διατριβή εκπονείται σε αντικείμενο που σχετίζεται με τα ερευνητικά και θεματικά πεδία του Τμήματος (άρθρο 1.2).

Ο Κανονισμός του Τμήματος δεν προβλέπει αυτοτελές πρόγραμμα μαθημάτων. Σε τέτοια προγράμματα, οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες μπορούν, ύστερα από εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας, να εγγράφονται και να παρακολουθούν μαθήματα εκτός του συστήματος ECTS (ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 32).

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, ο/η διδάκτορας αναμένεται, σύμφωνα με τους περιγραφητές του επιπέδου 8:

- να κατέχει γνώση αιχμής στο πεδίο της αλιείας, των υδατοκαλλιεργειών ή της διαχείρισης υδάτινων οικοσυστημάτων·
- να σχεδιάζει και να υλοποιεί αυτόνομα ερευνητικό έργο με επιστημονική ακεραιότητα·
- να δημοσιεύει τα αποτελέσματά του σε περιοδικά με σύστημα κριτών και να τα παρουσιάζει σε διεθνή συνέδρια·
- να επικοινωνεί την επιστημονική γνώση σε ειδικό και ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένων των φορέων του κλάδου·
- να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες καινοτομίας σε ακαδημαϊκό, ερευνητικό ή παραγωγικό περιβάλλον.

4. Πώς γίνεστε υποψήφιος/α διδάκτορας

4.1 Προκήρυξη θέσεων

Το Τμήμα μπορεί να προκηρύσσει θέσεις υποψηφίων διδασκόντων καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Οι προκηρύξεις δημοσιεύονται στον ημερήσιο τύπο και στην ιστοσελίδα του Τμήματος (άρθρο 3). Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό, αναρτώνται επίσης στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος και στην ηλεκτρονική πλατφόρμα announcements του Πανεπιστημίου (ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 29). Κάθε προκήρυξη ορίζει τις προϋποθέσεις, τους όρους, τις προθεσμίες, τα δικαιολογητικά, τον μέγιστο αριθμό υποψηφίων, τη διαδικασία επιλογής, τυχόν πρόσθετες υποχρεώσεις, παραδοτέα και χρονικά όρια ολοκλήρωσης.

4.2 Ποιος/α μπορεί να υποβάλει αίτηση

Δικαίωμα αίτησης έχει όποιος/α είναι (άρθρο 4.1):

- κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ή
- απόφοιτος προπτυχιακού προγράμματος Α.Ε.Ι. τουλάχιστον πενταετούς διάρκειας, που αντιστοιχεί σε 300 πιστωτικές μονάδες ECTS (ενιαίος και αδιάσπαστος τίτλος μεταπτυχιακού επιπέδου).

Αίτηση μπορούν να υποβάλουν και τελειόφοιτοι ή διπλωματούχοι ιδρυμάτων της αλλοδαπής που δεν έχουν ακόμη ενταχθεί στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της Αλλοδαπής του ΔΟΑΤΑΠ, με υπεύθυνη δήλωση περί κατοχής τίτλου. Εφόσον επιλεγούν, πρέπει να αποδείξουν ότι ο τίτλος και το ίδρυμα θα ενταχθούν στο Μητρώο πριν από τη λήξη των σπουδών τους. Διαφορετικά διαγράφονται (άρθρο 5).

4.3 Δικαιολογητικά

Η αίτηση απευθύνεται στη Συνέλευση του Τμήματος και υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην πύλη <https://eservice.upatras.gr> (άρθρο 5). Συνοδεύεται από:

1. Αίτηση με τον προτεινόμενο τίτλο της διατριβής, τον/την προτεινόμενο/η επιβλέποντα/ουσα (με γνωστικό αντικείμενο ή επιστημονικό έργο συναφές με τη διατριβή) και τη γλώσσα συγγραφής.
2. Αντίγραφα τίτλων σπουδών.
3. Αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών.
4. Προσχέδιο διατριβής στα ελληνικά και τα αγγλικά, με τα ερευνητικά ενδιαφέροντα και τις προτεραιότητες.
5. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα, που περιλαμβάνει σύντομη έκθεση ερευνητικών ενδιαφερόντων και κινήτρων, κατάλογο δημοσιεύσεων (αν υπάρχουν) και περίληψη της μεταπτυχιακής ή διπλωματικής εργασίας.
6. Πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης μίας τουλάχιστον επίσημης γλώσσας της Ε.Ε., κατά προτίμηση της αγγλικής. Οι πτυχιούχοι αγγλόφωνων πανεπιστημίων απαλλάσσονται.
7. Τουλάχιστον δύο συστατικές επιστολές από μέλη Δ.Ε.Π. ή ερευνητές Α', Β' ή Γ' βαθμίδας.
8. Αντίγραφα εργασιών προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών.

9. Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν εκπονείτε άλλη διδακτορική διατριβή σε ελληνικό ή ξένο πανεπιστήμιο.
10. Βεβαιώσεις επαγγελματικής ή ερευνητικής εμπειρίας, εφόσον υπάρχουν.
11. Κάθε άλλο έγγραφο που ορίζει η προκήρυξη ή που κατά την κρίση σας ενισχύει την υποψηφιότητά σας.

Συμβουλή

- Πριν από την υποβολή, επικοινωνήστε με το μέλος Δ.Ε.Π. που προτείνετε ως επιβλέποντα. Η γνώμη του λαμβάνεται υπόψη από τη Συνέλευση (άρθρο 6.1) και ένα καλά συζητημένο προσχέδιο αυξάνει σημαντικά τις πιθανότητες επιτυχίας.
- Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να επιβλέπει έως πέντε (5) διατριβές (άρθρο 7.5). Ελέγξτε έγκαιρα αν ο/η προτεινόμενος/η έχει διαθέσιμη θέση.

5. Αξιολόγηση, επιλογή και εγγραφή

Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει για κάθε αίτηση **Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφιοτήτων**, που αποτελείται από τρία μέλη Δ.Ε.Π. με αντικείμενο συναφές με την προτεινόμενη έρευνα (άρθρο 6.1). Ο Εσωτερικός Κανονισμός επιτρέπει επίσης την ομαδοποίηση των αιτήσεων κατά συνάφεια ερευνητικού αντικειμένου, με μία Επιτροπή ανά κατηγορία (ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 29). Η Επιτροπή:

- εξετάζει την αίτηση και τα δικαιολογητικά.
- καλεί τον/την υποψήφιο/α σε **συνέντευξη**.
- υποβάλλει στη Συνέλευση αιτιολογημένο υπόμνημα με τους λόγους αποδοχής ή απόρριψης και, αν χρειάζεται, πρόταση επιβλέποντος.

Η Συνέλευση λαμβάνει τη γνώμη του/της προτεινόμενου/ης επιβλέποντος/ουσας, τη συνεκτιμά με το υπόμνημα και εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση. Η εγκριτική απόφαση ορίζει τη **γλώσσα συγγραφής** και την **Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή (Τ.Σ.Ε.)**. Από την ημερομηνία ορισμού της Τ.Σ.Ε. αρχίζει να μετρά ο χρόνος των σπουδών σας.

Εγγραφή

Ενέργεια	Προθεσμία / κανόνας
Αρχική εγγραφή	Εντός είκοσι (20) ημερών από τη συνεδρίαση της Συνέλευσης που ενέκρινε την αίτηση (άρθρο 6.3)
Εκπρόθεσμη εγγραφή	Εντός ενός μηνός από τη λήξη της προθεσμίας, για λόγους εξαιρετικής ανάγκης (π.χ. ασθένεια, σοβαροί οικογενειακοί λόγοι, διαμονή στο εξωτερικό), με αιτιολογημένη αίτηση (άρθρο 6.4)
Ανανέωση εγγραφής	Κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο (άρθρα 6.5 και 9.2.ε)
Ακαδημαϊκή ταυτότητα	Υποχρεωτική έκδοση μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας του Υπουργείου Παιδείας (άρθρο 9.2.θ)

Προσοχή

- Αν δεν ανανεώσετε την εγγραφή σας ή δεν διεξαγάγετε έρευνα για **δύο συνεχόμενα εξάμηνα**, χάνετε την ιδιότητα του/της υποψήφιου/ας διδάκτορα και διαγράφεστε από τα μητρώα (άρθρο 6.5).

6. Υποδοχή και πρώτα βήματα

Το Τμήμα οργανώνει δράσεις υποδοχής, ενημέρωσης και καθοδήγησης, ώστε να διευκολύνεται η ομαλή ένταξή σας στην ερευνητική του κοινότητα. Οι δράσεις αναπτύσσονται σε τρεις άξονες. Επιπλέον, αμέσως μετά την εγγραφή σας, ο/η επιβλέπων/ουσα και η Γραμματεία σας ενημερώνουν για τον Κανονισμό, τα έντυπα, τις υποδομές και τις υπηρεσίες του Ιδρύματος.

6.1 Εκδήλωση υποδοχής

Κάθε νέος κύκλος υποψηφίων διδασκόντων ξεκινά με ενημερωτική εκδήλωση υποδοχής («καλωσόρισμα»), η οποία εντάσσεται στην ετήσια Ημερίδα Υδατοκαλλιεργειών του Τμήματος και πραγματοποιείται την ημέρα της εορτής του Αγίου Ανδρέα (30 Νοεμβρίου), συμβόλου του Πανεπιστημίου Πατρών. Στην εκδήλωση παρουσιάζονται η δομή και η διάρκεια των σπουδών, οι υποχρεώσεις σας, η διαδικασία της ετήσιας έκθεσης προόδου, οι κανόνες δεοντολογίας, η διαδικασία υποστήριξης της διατριβής και οι δυνατότητες χρηματοδότησης και κινητικότητας.

6.2 Σύμβουλος Καθηγητής

Σε κάθε νεοεισερχόμενο/η υποψήφιο/α ορίζεται μέλος Δ.Ε.Π. ως Σύμβουλος Καθηγητής, κατά κανόνα ο/η επιβλέπων/ουσα. Ο/Η Σύμβουλος σας καθοδηγεί σε ζητήματα ακαδημαϊκής προσαρμογής, οργάνωσης της έρευνας, πρόσβασης στις υποδομές και διοικητικών διαδικασιών. Ο θεσμός λειτουργεί συμπληρωματικά και δεν υποκαθιστά την Τ.Σ.Ε. Είναι διακριτός από τον Ακαδημαϊκό Σύμβουλο Σπουδών του Εσωτερικού Κανονισμού, ο οποίος αφορά τους πρωτοετείς φοιτητές του πρώτου κύκλου (ΕΚΛ άρθρο 58).

6.3 Εκπαιδευτικές επισκέψεις

Το Τμήμα διοργανώνει επισκέψεις σε επιχειρήσεις του κλάδου, δημόσια ενυδρεία, φορείς διαχείρισης, φυσικά οικοσυστήματα και ερευνητικά κέντρα. Μπορείτε να συμμετέχετε και να συνδράμετε στη συνοδεία φοιτητών α' και β' κύκλου, στο πλαίσιο του επικουρικού σας έργου.

6.4 Λίστα ελέγχου πρώτου εξαμήνου

✓	Ενέργεια	Πού / Ποιος
☐	Ολοκλήρωση αρχικής εγγραφής εντός 20 ημερών	Γραμματεία Τμήματος
☐	Έκδοση ακαδημαϊκής ταυτότητας	academicid.minedu.gov.gr
☐	Ενεργοποίηση ιδρυματικού λογαριασμού (email, Wi-Fi, e-class, Βιβλιοθήκη)	Τμήμα Δικτυακών & Υπολογιστικών Υποδομών (my.upatras.gr)

✓	Ενέργεια	Πού / Ποιος
☐	Πρώτη συνάντηση με την Τ.Σ.Ε. και κατάρτιση χρονοδιαγράμματος έρευνας	Επιβλέπων/ουσα
☐	Ενημέρωση για κανόνες ασφαλείας εργαστηρίων και πεδίου	Υπεύθυνος/η εργαστηρίου
☐	Έλεγχος ανάγκης άδειας για πειραματόζωα ή δειγματοληψίες	Ε.Η.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών
☐	Συμμετοχή στην εκδήλωση υποδοχής και στην ετήσια Ημερίδα	Τμήμα
☐	Ανανέωση εγγραφής στην αρχή κάθε εξαμήνου	eservice.upatras.gr
☐	Παρακολούθηση του υποχρεωτικού σεμιναρίου «Βασικές Κατευθύνσεις Πληροφοριακής Παιδείας»	Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης

7. Επίβλεψη: Επιβλέπων/ουσα και Τ.Σ.Ε.

Η **Τ.Σ.Ε.** αποτελείται από τον/την επιβλέποντα/ουσα και δύο ακόμη μέλη. Είναι αρμόδια για την υποστήριξή σας κατά την εκπόνηση και συγγραφή της διατριβής και για την παρακολούθηση της προόδου σας (άρθρα 6.1 και 7.2). Τα μέλη της έχουν ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο ή επιστημονικό έργο με τη διατριβή και δεν αμείβονται για την επίβλεψη.

Μέλη της Τ.Σ.Ε. μπορούν να είναι (άρθρο 7.1):

- μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, κάθε βαθμίδας·
- μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.·
- ομότιμοι καθηγητές και αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. (το πολύ ένα μέλος στην Τ.Σ.Ε.)·
- μέλη Δ.Ε.Π. Ανώτατων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και Ανώτατων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών·
- ερευνητές ερευνητικών κέντρων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, με διδακτορικό και συναφή δραστηριότητα·
- καθηγητές ιδρυμάτων και ερευνητές οργανισμών της αλλοδαπής.

Αλλαγές στην επίβλεψη

Περίπτωση	Τι ισχύει
Μέλος της Τ.Σ.Ε. εκλείπει ή αδυνατεί να ασκήσει τα καθήκοντά του	Η Συνέλευση ορίζει αντικαταστάτη, ύστερα από αίτημα του ίδιου ή του/της υποψηφίου/ας (άρθρο 7.3)
Ο/Η επιβλέπων/ουσα μετακινείται σε άλλο Α.Ε.Ι. ή αφυπηρετεί	Μπορεί να συνεχίσει την επίβλεψη, εφόσον συναινεί. Ο τίτλος απονέμεται από το Τμήμα όπου ξεκίνησε η διατριβή (άρθρο 7.4)
Μέλος Δ.Ε.Π. σε εκπαιδευτική άδεια ή ομότιμος/η	Μπορεί να οριστεί επιβλέπων/ουσα ή μέλος της Τ.Σ.Ε. (άρθρο 7.6)

Καλή πρακτική στη σχέση με την Τ.Σ.Ε.

- Συμφωνήστε από την αρχή συχνότητα συναντήσεων με τον/την επιβλέποντα/ουσα (τουλάχιστον μία ανά εξάμηνο), τρόπο επικοινωνίας και χρόνο απόκρισης σε κείμενα.
- Κρατάτε σύντομα γραπτά πρακτικά κάθε συνάντησης με τις αποφάσεις και τις επόμενες ενέργειες.
- Συζητήστε νωρίς τη σειρά συγγραφέων στις δημοσιεύσεις και τη χρήση των δεδομένων.
- Αν προκύψει δυσκολία στη συνεργασία, απευθυνθείτε πρώτα στον/στην Σύμβουλο Καθηγητή ή στον/στην Πρόεδρο του Τμήματος.

8. Διάρκεια, παράταση, αναστολή και θέμα

Θέμα	Ρύθμιση
Ελάχιστη διάρκεια	Τρία πλήρη ημερολογιακά έτη από τον ορισμό της Τ.Σ.Ε. (άρθρο 8.1)
Μέγιστη διάρκεια	Έξι ημερολογιακά έτη (άρθρο 8.1)
Παράταση	Έως ένα έτος, με απόφαση της Συνέλευσης, ύστερα από αίτησή σας και σύμφωνη γνώμη της Τ.Σ.Ε., για σπουδαίο λόγο: ασθένεια, στρατιωτικές υποχρεώσεις, ανάρρωση μετά από επέμβαση, εγκυμοσύνη και ανατροφή τέκνων κ.λπ. (άρθρο 8.1)
Αναστολή	Μία φορά, για εξαιρετικούς λόγους (στράτευση, σοβαρή ασθένεια, σοβαροί οικογενειακοί ή επαγγελματικοί λόγοι), έως 12 μήνες. Κατά την αναστολή αίρονται οι παροχές, οι οποίες ανακτώνται με νέα αίτηση. Το διάστημα δεν προσμετράται στη μέγιστη διάρκεια (άρθρο 8.2)
Τροποποίηση θέματος στην ίδια θεματική περιοχή	Απόφαση της Τ.Σ.Ε. και έγκριση της Συνέλευσης (άρθρο 8.3)
Αλλαγή θέματος σε διαφορετικό πεδίο	Αίτηση, σύμφωνη γνώμη της Τ.Σ.Ε. και έγκριση της Συνέλευσης. Ορίζεται νέα Τ.Σ.Ε. και ο ελάχιστος χρόνος μετρά από την αρχή (άρθρο 8.4)

9. Παρακολούθηση προόδου

Κάθε χρόνο υποβάλλετε εγγράφως στην Τ.Σ.Ε. **αναλυτικό υπόμνημα ετήσιας έκθεσης προόδου** και παρουσιάζετε την πρόοδό σας προφορικά (άρθρο 9.2.α). Το υπόμνημα, μαζί με τα σχόλια του/της επιβλέποντος/ουσας ή της Τ.Σ.Ε., καταχωρίζεται στον ατομικό σας φάκελο στη Γραμματεία και στο πληροφοριακό σύστημα του Ιδρύματος (Φοιτητολόγιο). Το έντυπο (Παράρτημα Ι του Κανονισμού) περιλαμβάνει:

- στοιχεία ταυτότητας, ημερομηνία αποδοχής, προβλεπόμενο έτος ολοκλήρωσης και σύνθεση της Τ.Σ.Ε.
- τίτλο και περίληψη της διατριβής
- περιγραφή της προόδου της τρέχουσας χρονιάς και σύνοψη νέων αποτελεσμάτων
- δημοσιεύσεις και συμμετοχές σε συνέδρια ή ημερίδες
- σύντομη αναφορά στον χρονοπρογραμματισμό και σε πιθανές καθυστερήσεις

- υπογραφές του/της υποψηφίου/ας και των τριών μελών της Τ.Σ.Ε.

Γιατί μετρά η έκθεση προόδου

- Δύο τουλάχιστον συνεχείς αρνητικές εκθέσεις της Τ.Σ.Ε. τεκμηριώνουν ανεπαρκή πρόοδο και αποτελούν λόγο διαγραφής (άρθρο 10.4).
- Η μη υποβολή εκθέσεων σε συνδυασμό με μη διεξαγωγή έρευνας για δύο συνεχόμενα εξάμηνα αποτελεί επίσης λόγο διαγραφής (άρθρο 10.3).
- Χρησιμοποιήστε την έκθεση και για να καταγράψετε δυσκολίες. Είναι ένα από τα κανάλια ανατροφοδότησης του Προγράμματος.

Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα ορόσημων

Ο παρακάτω πίνακας είναι ενδεικτικός. Το ακριβές χρονοδιάγραμμα συμφωνείται με την Τ.Σ.Ε. και εξαρτάται από τη φύση της έρευνας (π.χ. πειράματα εκτροφής, εποχικές δειγματοληψίες).

Περίοδος	Ορόσημα
Έτος 1	Εγγραφή και υποδοχή. Βιβλιογραφική ανασκόπηση. Οριστικοποίηση ερευνητικού σχεδίου και μεθοδολογίας. Άδειες δεοντολογίας και δειγματοληψίας. Πρώτη ετήσια έκθεση προόδου.
Έτος 2	Συλλογή δεδομένων, πειράματα και πεδίο. Πρώτη συμμετοχή σε συνέδριο. Προετοιμασία πρώτου άρθρου. Ετήσια έκθεση και παρουσίαση στην Ημερίδα του Τμήματος.
Έτος 3	Ανάλυση δεδομένων. Υποβολή και δημοσίευση άρθρου ως πρώτος/η συγγραφέας (υποχρεωτικό, άρθρο 9.2.ι). Έναρξη συγγραφής διατριβής. Ετήσια έκθεση.
Έτος 4	Ολοκλήρωση συγγραφής. Τελευταίο υπόμνημα προόδου. Αίτημα δημόσιας υποστήριξης, ορισμός Ε.Ε.Ε. και υποστήριξη. Αναγόρευση.
Έτη 5–6	Μόνο όταν απαιτείται περισσότερος χρόνος. Μέγιστη διάρκεια έξι έτη, συν έως ένα έτος παράταση.

10. Δικαιώματα και υποχρεώσεις

10.1 Δικαιώματα

- Δωρεάν σπουδές (άρθρο 9.1).
- Όλα τα δικαιώματα των φοιτητών μεταπτυχιακών προγραμμάτων και κάθε άλλο δικαίωμα που ορίζει ο Κανονισμός (άρθρο 9.3).
- Συμμετοχή σε ερευνητικά έργα του Ιδρύματος και υποτροφίες στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων, αυτοχρηματοδοτούμενων ή άλλων έργων (άρθρο 9.3).
- Πλήρης ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Ε.Σ.Υ., με κάλυψη από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., εφόσον δεν έχετε άλλη ασφάλιση (άρθρο 9.4).
- Ενημέρωση από την ιστοσελίδα και τη Γραμματεία για τις εγγραφές και κάθε σχετικό ζήτημα (άρθρο 6.6).

- Όλα τα δικαιώματα των φοιτητών του Ιδρύματος: έγκαιρη ενημέρωση, ελεύθερη έκφραση απόψεων, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, εξυπηρέτηση από τις υπηρεσίες και χρήση των εγκαταστάσεων και των μέσων του Πανεπιστημίου (ΕΚΛ άρθρο 57 παρ. 1).

10.2 Υποχρεώσεις (άρθρο 9.2)

- Υποβολή ετήσιας γραπτής έκθεσης προόδου και προφορική παρουσίαση στην Τ.Σ.Ε.
- Συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/ουσα και τα μέλη της Τ.Σ.Ε.
- Παροχή επικουρικού διδακτικού έργου στον α' και β' κύκλο σπουδών, με απόφαση της Συνέλευσης και ύστερα από υπόδειξη του/της επιβλέποντος/ουσας. Για το έργο αυτό μπορούν να χορηγούνται ανταποδοτικές υποτροφίες.
- Οι διδακτορικές σπουδές αποτελούν την κύρια επιστημονική σας απασχόληση.
- Ανανέωση εγγραφής κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο.
- Ενεργή συμμετοχή σε συνέδρια, σεμινάρια και στην **ετήσια Ημερίδα του Τμήματος**, καθώς και συμβολή στη διοργάνωση εκδηλώσεων του Τμήματος.
- Ενεργή παρουσία στο διεθνές ακαδημαϊκό σύστημα και δημοσιεύσεις σε περιοδικά με σύστημα κριτών.
- Αναφορά του Τμήματος Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών του Πανεπιστημίου Πατρών στο affiliation κάθε δημοσίευσης, ακόμη και όταν μέρος της έρευνας γίνεται σε άλλο ίδρυμα ή ερευνητικό κέντρο.
- Έκδοση ακαδημαϊκής ταυτότητας.
- Μία δημοσίευση ως πρώτος/η συγγραφέας** σε αναγνωρισμένο περιοδικό, σχετική με την επιστημονική περιοχή της διατριβής.
- Κάθε άλλη υποχρέωση που ορίζουν ο Κανονισμός του Τμήματος και ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος (ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 34).

Ως μέλη της φοιτητικής κοινότητας του Ιδρύματος οφείλετε επίσης να γνωρίζετε και να τηρείτε τον Κώδικα Δεοντολογίας και τον Εσωτερικό Κανονισμό, να σέβεστε τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό και να χρησιμοποιείτε **αποκλειστικά τον ιδρυματικό σας λογαριασμό ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (της μορφής @upnet.gr, τον οποίο διατηρείτε εφ' όρου ζωής)** για κάθε επικοινωνία με μέλη και υπηρεσίες του Πανεπιστημίου (ΕΚΛ άρθρο 57 παρ. 2).

Το επικουρικό διδακτικό έργο περιλαμβάνει την επικουρία των μελών Δ.Ε.Π. στη διδασκαλία, την άσκηση των φοιτητών, φροντιστήρια, εργαστηριακές ασκήσεις, την επιτήρηση εξετάσεων και τη διόρθωση ασκήσεων. Ανατίθεται με απόφαση της Συνέλευσης, ύστερα από εισήγηση του/της επιβλέποντος/ουσας (ΕΚΛ άρθρα 34 και 120· Παρ. Ι, άρθρο 38).

Σωστή αναγραφή affiliation

- Department of Fisheries and Aquaculture, School of Agricultural Sciences, University of Patras, Nea Ktiria, 30200 Mesolongi, Greece

11. Χρηματοδότηση, υποτροφίες και κινητικότητα

Οι διδακτορικές σπουδές είναι δωρεάν. Για την οικονομική ενίσχυση της έρευνάς σας υπάρχουν οι ακόλουθες δυνατότητες:

Πηγή	Περιγραφή
Ανταποδοτικές υποτροφίες	Για επικουρικό διδακτικό έργο στον α' και β' κύκλο σπουδών (άρθρο 9.2.γ) και για ερευνητικό, επιστημονικό, διοικητικό ή τεχνικό υποστηρικτικό έργο (ΕΚΛ άρθρο 62· Παρ. Ι, άρθρο 36 παρ. 8).
Ερευνητικά έργα	Υποτροφίες ή απασχόληση σε συγχρηματοδοτούμενα, αυτοχρηματοδοτούμενα ή άλλα έργα του Ιδρύματος, με διαχείριση από τον Ε.Λ.Κ.Ε. (άρθρο 9.3).
Βιομηχανικά διδακτορικά	Χρηματοδότηση, εν όλω ή εν μέρει, από επιχείρηση ή βιομηχανία ή από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (άρθρο 15, βλ. Κεφάλαιο 12).
Εθνικοί φορείς υποτροφιών	Υποτροφίες εθνικών φορέων, κυρίως του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.), και ιδιωτικών φορέων, σύμφωνα με τις εκάστοτε προσκλήσεις τους.
Υποτροφίες του Ιδρύματος	Υποτροφίες αριστείας και ανταποδοτικές υποτροφίες (βλ. κατωτέρω). Το Πανεπιστήμιο επιδιώκει επίσης τη θεσμοθέτηση πρόσθετων ιδρυματικών υποτροφιών για υποψήφιους/ες διδάκτορες.
Κινητικότητα	Erasmus+ για σπουδές ή πρακτική άσκηση στο εξωτερικό, συνολικά έως 12 μήνες κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών, με μηνιαία επιχορήγηση ανάλογα με τη χώρα υποδοχής και συμπληρωματική επιχορήγηση για φοιτητές από κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (www.upatras.gr/international-relations/erasmus/programmaerasmus/). Επίσης, ερευνητικές επισκέψεις σε συνεργαζόμενα ιδρύματα και συμμετοχή σε συνέδρια με χρηματοδότηση από ερευνητικά έργα.

Πληροφορίες για τρέχουσες προσκλήσεις αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Π.Δ.Σ. και παρέχονται από τη Γραμματεία, το Γραφείο Erasmus+ και τον Ε.Λ.Κ.Ε. του Πανεπιστημίου.

12. Συνεπίβλεψη και βιομηχανικά διδακτορικά

12.1 Συνεπίβλεψη (άρθρο 14· ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 41)

Το Τμήμα μπορεί να οργανώνει διδακτορικές διατριβές με συνεπίβλεψη σε συνεργασία με Τμήματα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, ερευνητικά και τεχνολογικά κέντρα, ερευνητικά πανεπιστημιακά ινστιτούτα, την Ακαδημία Αθηνών και ιδρύματα της αλλοδαπής. Η συνεργασία προϋποθέτει την υπογραφή **Ειδικού Πρωτοκόλλου, Μνημονίου ή Σύμβασης Συνεργασίας**, που εγκρίνεται από τη Σύγκλητο. Το πρωτόκολλο ρυθμίζει όλα τα στάδια, από την επιλογή έως την απονομή, καθώς και αν θα χορηγηθεί ενιαίος ή χωριστός τίτλος. Δεν επιτρέπεται σύμπραξη με φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης.

Το Τμήμα έχει εμπειρία από διδακτορική διατριβή σε καθεστώς **cotutelle** με το Τμήμα Βιολογίας του Πανεπιστημίου της Πάντοβας (Ιταλία), η οποία ανατέθηκε στις 26.5.2020 και υποστηρίχθηκε στις

23.9.2025. Στο σχήμα αυτό η διατριβή εκπονείται υπό κοινή επίβλεψη από μέλος Δ.Ε.Π. κάθε ιδρύματος, η έρευνα κατανέμεται μεταξύ των δύο ιδρυμάτων και η διατριβή υποστηρίζεται μία φορά. Ο τύπος του τίτλου (ενιαίος ή χωριστός) και οι λοιποί όροι ορίζονται στο ειδικό πρωτόκολλο συνεργασίας που εγκρίνει η Σύγκλητος (ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 41 παρ. 2–3).

12.2 Βιομηχανικά διδακτορικά (άρθρο 15)

Μπορείτε να εκπονήσετε διατριβή σε συνεργασία με επιχείρηση ή βιομηχανία που εδρεύει ή έχει παράρτημα στην Ελλάδα, με αντικείμενο βιομηχανική ή εφαρμοσμένη έρευνα για καινοτόμα προϊόντα ή υπηρεσίες. Για τον κλάδο της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών η δυνατότητα αυτή έχει ιδιαίτερη αξία. Βασικά σημεία:

- Τριμερές **πρωτόκολλο συνεργασίας** (Ίδρυμα, επιχείρηση, υποψήφιος/α), εγκεκριμένο από τη Σύγκλητο, ρυθμίζει όρους, χρήση υποδομών, δικαιώματα και πνευματική ιδιοκτησία, σύμφωνα με τον Κανονισμό ή Οδηγό Μεταφοράς Τεχνολογίας του Ιδρύματος (ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 42 παρ. 3).
- Η επιχείρηση ορίζει **εκπρόσωπο** που σας καθοδηγεί και συμμετέχει χωρίς ψήφο στις συνεδριάσεις της Τ.Σ.Ε. και της Ε.Ε.Ε.
- Η έρευνα μπορεί να γίνεται εν όλω ή εν μέρει στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης, με σύμφωνη γνώμη της Τ.Σ.Ε.
- Η χρηματοδότηση διαχειρίζεται ο Ε.Λ.Κ.Ε. Ασφαλιζέστε στον e-ΕΦΚΑ, εκτός αν έχετε ήδη ασφάλιση ασθενείας. Οι εισφορές βαρύνουν την επιχείρηση ή τον προϋπολογισμό του έργου. Υπόχρεη για τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις παραμένει σε κάθε περίπτωση η συνεργαζόμενη επιχείρηση (ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 42 παρ. 7).
- Έχετε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των υπόλοιπων υποψηφίων, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων προόδου.

13. Ακαδημαϊκή δεοντολογία και πνευματικά δικαιώματα

Η διατριβή διέπεται από τους κανόνες Ακαδημαϊκής Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών (άρθρο 11.2). Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνονται στον Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής του Εσωτερικού Κανονισμού (ΕΚΛ άρθρα 150–155).

- **Πνευματικά δικαιώματα.** Ανήκουν σε όσους συνέβαλαν στην εκπόνηση της διατριβής. Το υλικό της δεν χρησιμοποιείται χωρίς έγγραφη άδεια του/της συγγραφέα και του/της επιβλέποντος/ουσας (άρθρο 11.1).
- **Λογοκλοπή.** Η αντιγραφή εργασίας άλλου ή η χρήση της χωρίς αναφορά, δημοσιευμένης ή μη, είναι σοβαρό παράπτωμα. Το ίδιο ισχύει για αντιγραφή υλικού από δικές σας προηγούμενες μελέτες χωρίς αναφορά (αυτολογοκλοπή) (άρθρο 11.3).
- **Συνέπειες.** Η Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει διαγραφή, αφού σας δοθεί η δυνατότητα να εκθέσετε τις απόψεις σας. Αν η λογοκλοπή διαπιστωθεί μετά την απονομή, ο τίτλος ανακαλείται (άρθρα 11.3–11.5).

- Έρευνα με ζώα και πεδίο. Πειράματα με ζωντανούς οργανισμούς (π.χ. ψάρια σε πειραματικές εκτροφές) και δειγματοληψίες σε προστατευόμενες περιοχές απαιτούν τις προβλεπόμενες εγκρίσεις πριν από την έναρξή τους. Οι ερευνητικές δραστηριότητες πρέπει να τηρούν τις ειδικές διατάξεις για πειράματα με ζώα, βιολογικές έρευνες και διαχείριση επικίνδυνων ουσιών. Σε περίπτωση αμφιβολίας απευθυνθείτε στην Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (Ε.Η.Δ.Ε.) του Πανεπιστημίου Πατρών (ΕΚΛ άρθρα 140 παρ. 10 και 153 παρ. 6).
- **Ερευνητική ακεραιότητα.** Η κατασκευή ή η παραποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων αποτελεί σοβαρό παράπτωμα που επισύρει πειθαρχικές κυρώσεις (ΕΚΛ άρθρο 153 παρ. 1).
- **Συγγραφική απόδοση.** Όσοι/ες συνέβαλαν ουσιαστικά αναφέρονται ως συνδημιουργοί κατά σειρά σπουδαιότητας της συμβολής τους. Η παράλειψη συνεισφέροντος ή η προσθήκη προσώπου που δεν συνεισέφερε αποτελεί σοβαρό πειθαρχικό παράπτωμα (ΕΚΛ άρθρο 155 παρ. 1–2).
- **Πολλαπλή δημοσίευση.** Αποφεύγετε τη δημοσίευση του ίδιου έργου σε διαφορετικές μορφές ή έντυπα χωρίς ουσιώδεις αλλαγές (ΕΚΛ άρθρο 155 παρ. 4).
- **Ασφάλεια εργαστηρίων.** Τηρείτε σχολαστικά τους κανονισμούς ασφαλείας και ενημερώνετε τους αρμόδιους για ελλείψεις σε υποδομές ή εξοπλισμό (ΕΚΛ άρθρα 143 και 153 παρ. 7).

14. Διαγραφή

Η διαγραφή αποφασίζεται από τη Συνέλευση ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση της Τ.Σ.Ε. (άρθρο 10). Λόγοι διαγραφής είναι μεταξύ άλλων:

1. Λογοκλοπή, δηλαδή χρήση ιδεών, μεθόδων ή αποτελεσμάτων άλλων χωρίς αναφορά.
2. Αξιοποινες πράξεις που έχουν τελεσιδικήσει και εκθέτουν το Πανεπιστήμιο ή το Τμήμα.
3. Μη παρουσίαση και μη υποβολή εκθέσεων προόδου και μη διεξαγωγή έρευνας για δύο τουλάχιστον συνεχόμενα εξάμηνα.
4. Ανεπαρκής πρόοδος, τεκμηριωμένη με δύο τουλάχιστον συνεχείς αρνητικές εκθέσεις της Τ.Σ.Ε., ή μη ανταπόκριση στις υποχρεώσεις που έχει αναθέσει το Τμήμα.
5. Αίτηση διαγραφής του/της ίδιου/ας.
6. Παρέλευση του μέγιστου χρόνου εκπόνησης, χωρίς να υπολογίζονται οι εγκεκριμένες περίοδοι αναστολής.

Όποιος/α διαγράφεται για τους λόγους 1 ή 2 δεν μπορεί να είναι εκ νέου υποψήφιος/α στο ίδιο πρόγραμμα. Για πειθαρχικά παραπτώματα εφαρμόζεται το άρθρο 198 του ν. 4957/2022. Πειθαρχικά όργανα για τους/τις υποψήφιους/ες διδάκτορες είναι ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, ο/η Πρύτανης ή ο/η αρμόδιος/α Αντιπρύτανης και το Πειθαρχικό Συμβούλιο Φοιτητών (ΕΚΛ άρθρα 128–129).

15. Συγγραφή της διατριβής

Η διατριβή πρέπει να είναι **ενιαίο και συνεκτικό κείμενο**. Δεν μπορεί να είναι αυτούσια παρουσίαση ή συρραφή δημοσιευμένων άρθρων (άρθρο 12.1). Μπορείτε βεβαίως να αξιοποιήσετε τα δημοσιευμένα αποτελέσματά σας, ενσωματωμένα σε ενιαία δομή με εισαγωγή, συζήτηση και

συμπεράσματα και με σαφή αναφορά στις δημοσιεύσεις. Η γραμματοσειρά και η δομή περιγράφονται ενδεικτικά στο Παράρτημα II του Κανονισμού (άρθρο 12.2).

Αν η διατριβή γραφεί στα αγγλικά, περιλαμβάνει υποχρεωτικά **εκτενή περίληψη στα ελληνικά** (άρθρο 6.1).

Από το ακαδημαϊκό έτος 2025–2026 είναι **υποχρεωτική** η παρακολούθηση του σεμιναρίου της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης «Βασικές Κατευθύνσεις Πληροφοριακής Παιδείας» (απόφαση Συγκλήτου, συνεδρίαση 251/23.10.2025). Το σεμινάριο καλύπτει την αναζήτηση πηγών, τη διαχείριση βιβλιογραφίας, τον έλεγχο λογοκλοπής και την ανάρτηση της διατριβής στο ιδρυματικό αποθετήριο. Η Βιβλιοθήκη παρέχει επίσης έλεγχο πρωτοτυπίας εργασιών μέσω της εφαρμογής Turnitin.

Σελίδα τίτλου και πνευματικά δικαιώματα

Στο πίσω μέρος της σελίδας τίτλου κάθε τόμου αναγράφονται ευδιάκριτα: «Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Αλιείας και Υδατοκαλλιεργειών», το όνομα του/της συγγραφέα και η ένδειξη «© [έτος] – Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος». Κατά την υποβολή καταθέτετε υπεύθυνη δήλωση ότι η εργασία είναι πρωτότυπη, ότι το υλικό τρίτων αναφέρεται ρητά και ότι έχετε λάβει άδεια για τη χρήση γραφικών, εικόνων ή γραφημάτων τρίτων (Παράρτημα II).

Κατάθεση στη «Νημερτή» και περίοδος εξαίρεσης

Η κατάθεση στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης είναι υποχρεωτική σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή. Η διατριβή δημοσιεύεται στο Ιδρυματικό Αποθετήριο «Νημερτής» το αργότερο εντός 12 μηνών. Πριν από την ορκωμοσία σας καταθέτετε στη «Νημερτή» (<https://nemertes.library.upatras.gr/>), εκτός από τη διατριβή, και αυτοτελές αρχείο με κατάλογο των δημοσιεύσεών σας, σύμφωνα με τον τροποποιημένο Εσωτερικό Κανονισμό της Βιβλιοθήκης (απόφαση Συγκλήτου 27.08.2026). Με τεκμηριωμένη αίτηση του/της επιβλέποντος/ουσας και του/της υποψηφίου/ας, η Τ.Σ.Ε. μπορεί να ζητήσει προσωρινή εξαίρεση έως **36 μήνες** (embargo), π.χ. όταν εκκρεμούν δημοσιεύσεις ή θίγονται συμφέροντα συνεργαζόμενων φορέων.

16. Δημόσια υποστήριξη και αξιολόγηση

Η διαδικασία ολοκλήρωσης ακολουθεί τα εξής βήματα (άρθρο 12):

Βήμα	Ενέργεια	Λεπτομέρειες
1	Ολοκλήρωση συγγραφής	Υποβάλλετε το τελευταίο υπόμνημα προόδου στην Τ.Σ.Ε.
2	Αίτημα δημόσιας υποστήριξης	Υποβάλλεται από τον/την υποψήφιο/α (άρθρο 12.3).
3	Εισήγηση της Τ.Σ.Ε.	Έγγραφο θετική εισήγηση προς τη Συνέλευση. Αν δεν κατατεθεί ή είναι αρνητική, η διαδικασία μπορεί να συνεχιστεί με αίτησή σας (άρθρα 12.4–12.5).
4	Ορισμός Ε.Ε.Ε.	Η Συνέλευση ορίζει Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή: τα τρία μέλη της Τ.Σ.Ε. και τέσσερα ακόμη μέλη των κατηγοριών του άρθρου 94 παρ. 1 του ν. 4957/2022, όπως τροποποιήθηκε με

Βήμα	Ενέργεια	Λεπτομέρειες
		το άρθρο 34 του ν. 5128/2024 (ΕΚΛ Παρ. Ι, άρθρο 33 παρ. 2). Τουλάχιστον τέσσερα από τα επτά μέλη είναι μέλη Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου Πατρών.
5	Αποστολή διατριβής	Επτά ηλεκτρονικά αντίγραφα (pdf) στα μέλη της Ε.Ε.Ε. (Παράρτημα IV).
6	Δημόσια υποστήριξη	Παρουσίαση και ερωτήσεις από την Ε.Ε.Ε. Επιτρέπεται τηλεδιάσκεψη, αν δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία όλων των μελών (άρθρο 12.6).
7	Κρίση	Η Ε.Ε.Ε. συνεδριάζει χωρίς τρίτους και κρίνει την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτοτυπία και τη συμβολή στην επιστήμη. Απαιτούνται τουλάχιστον πέντε θετικές ψήφοι . Το αποτέλεσμα είναι «επιτυχής» ή «ανεπιτυχής» (άρθρα 12.6, 12.8).
8	Βελτιώσεις	Η Ε.Ε.Ε. μπορεί να ζητήσει περιορισμένες βελτιώσεις. Η διατριβή θεωρείται ολοκληρωμένη μόνο όταν αυτές ολοκληρωθούν (άρθρο 12.6).
9	Πρακτικό	Το πρακτικό κρίσεως (Παράρτημα III), με τη γνώμη και την αιτιολογημένη ψήφο κάθε μέλους, διαβιβάζεται στη Συνέλευση (άρθρο 12.7).

Προετοιμασία για την υποστήριξη

- Οι ερωτήσεις ελέγχουν την επιστημονική σας συγκρότηση, τη γνώση του θέματος και των σχετικών θεμάτων του κλάδου (Παράρτημα III).
- Η υποστήριξη είναι δημόσια. Μπορείτε να προσκαλέσετε συναδέλφους, οικογένεια και εκπροσώπους φορέων.

17. Αναγόρευση και καθομολόγηση

Η Συνέλευση αναγορεύει τον/την υποψήφιο/α σε Διδάκτορα σε δημόσια συνεδρίαση, με βάση το πρακτικό της Ε.Ε.Ε. (άρθρα 12.7 και 13.2). Η τελετή ορκωμοσίας και καθομολόγησης ακολουθεί τα πρότυπα της Συγκλήτου (άρθρο 13.3). Το Διδακτορικό Δίπλωμα είναι δημόσιο έγγραφο και υπογράφεται από τον/την Πρύτανη, τον/την Πρόεδρο και τον/την Γραμματέα του Τμήματος (άρθρα 1.4 και 13.4).

Ως ημερομηνία ανακήρυξης σε Διδάκτορα θεωρείται η ημερομηνία της συνεδρίασης της Συνέλευσης που αποφασίζει την αναγόρευση, ανεξάρτητα από την ημερομηνία της τελετής. Η καθομολόγηση γίνεται σε ειδική δημόσια τελετή, παρουσία του/της Πρύτανη ή αναπληρωτή/τριας, των Κοσμητόρων, των Προέδρων και μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας. Το κείμενο της καθομολόγησης εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, αναγιγνώσκεται από έναν/μία διδάκτορα και επαναλαμβάνεται από τους/τις υπόλοιπους/ες. Στην τελετή φέρετε το επίσημο ένδυμα (τήβεννο) (ΕΚΛ άρθρο 132 παρ. 3· Παρ. Ι, άρθρα 37 και 40).

Δικαιολογητικά αναγόμευσης (Παράρτημα IV)

1. Επτά ηλεκτρονικά αντίγραφα της διατριβής (pdf) για τα μέλη της Ε.Ε.Ε.
 2. Αντίγραφο της διατριβής στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πατρών, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.
 3. Βεβαίωση κατάθεσης στη «Νημερτή» (www.lis.upatras.gr), υπογεγραμμένη από τη Βιβλιοθήκη, για τη διατριβή και για το αυτοτελές αρχείο με τον κατάλογο των δημοσιεύσεών σας.
 4. Απογραφικό Δελτίο του Εθνικού Αρχείου Διδακτορικών Διατριβών (www.ekt.gr) και ηλεκτρονικό αντίγραφο στο Ε.Κ.Τ.
 5. Περίληψη της διατριβής στα ελληνικά και τα αγγλικά για την ιστοσελίδα του Τμήματος.
 6. Επιστροφή της ακαδημαϊκής ταυτότητας και τακτοποίηση εκκρεμοτήτων με τη Διεύθυνση Φοιτητικής Μέριμνας και τη Βιβλιοθήκη.
- Πριν από την τελετή μπορείτε να ζητήσετε **βεβαίωση επιτυχούς περάτωσης** (άρθρο 13.4).
 - Αν δεν μπορείτε να παραστείτε, προσκαλείστε στην επόμενη τελετή (άρθρο 13.5).
 - Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (υγεία, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, στρατιωτικές υποχρεώσεις) επιτρέπεται καθομολόγηση εξ αποστάσεως (άρθρο 13.6).
 - Μαζί με το δίπλωμα χορηγείται δωρεάν το Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) στα ελληνικά και τα αγγλικά, κατά τον ν. 3374/2005, που διευκολύνει την αναγνώριση του τίτλου στο εξωτερικό.

18. Υπηρεσίες υποστήριξης

Υπηρεσία	Τι προσφέρει
Γραμματεία Τμήματος	Εγγραφές, ατομικός φάκελος, βεβαιώσεις, διαδικασίες Συνέλευσης. Email: asfasecr@upatras.gr , τηλ. 26310 58253, ώρες 09:00–13:00 (άρθρο 5).
Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης	Πρόσβαση σε ηλεκτρονικά περιοδικά και βάσεις δεδομένων, «Νημερτής», υποστήριξη κατάθεσης διατριβής, διαδανεισμός υλικού από βιβλιοθήκες της Ελλάδας και του εξωτερικού, έλεγχος πρωτοτυπίας μέσω Turnitin, σταθμοί εργασίας για άτομα με αναπηρία και στη Βιβλιοθήκη του Μεσολογγίου (https://library.upatras.gr) (ΕΚΛ άρθρο 16).
Ε.Λ.Κ.Ε.	Διαχείριση ερευνητικών έργων, υποτροφιών και χρηματοδότησης βιομηχανικών διδακτορικών.
Διεύθυνση Φοιτητικής Μέριμνας	Σίτιση και στέγαση για τους δικαιούχους, δωρεάν υγειονομική περίθαλψη για όσους/ες δεν έχουν άλλη ασφάλιση (με επίδειξη μόνο του Α.Μ.Κ.Α.) και έκδοση Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας για μετακινήσεις στην Ε.Ε., υποστήριξη φοιτητών με αναπηρία (ΕΚΛ άρθρο 59).

Υπηρεσία	Τι προσφέρει
Γραφείο Διασύνδεσης και Επιχειρηματικότητας	Συμβουλευτική σταδιοδρομίας και επαφή με την αγορά εργασίας. Ενημέρωση για θέσεις εργασίας, ημερίδες και σεμινάρια (https://career.upatras.gr/).
Τμήμα Διεθνών Σχέσεων (Erasmus+)	Κινητικότητα για σπουδές, πρακτική άσκηση και ερευνητικές επισκέψεις. Το έργο συντονίζει η Επιτροπή Συντονισμού Κινητικότητας Φοιτητών (ΕΚΛ άρθρο 140 παρ. 2).
Επιτροπή Ισότιμης Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Υποστήριξη υποψηφίων με αναπηρία ή ειδικές ανάγκες, πληροφόρηση σε προσβάσιμες μορφές. Οι υπηρεσίες υλοποιούνται από τη Μονάδα Ισότιμης Πρόσβασης (https://prosvasi.upatras.gr/) και περιλαμβάνουν ψυχοκοινωνική στήριξη, ψηφιακή προσβασιμότητα, υποτροφίες οικονομικής ενίσχυσης και μετακίνηση (ΕΚΛ άρθρα 59 παρ. 4 και 140 παρ. 15).
Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης	Δωρεάν και εμπιστευτική ψυχολογική υποστήριξη. Απευθύνεται ρητά και στους φοιτητές τρίτου κύκλου (ΕΚΛ άρθρο 64). https://mentalcare.upatras.gr/
Συνήγορος του Φοιτητή	Διαμεσολάβηση σε διαφορές που δεν επιλύονται εντός του Τμήματος. Δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας (ΕΚΛ άρθρο 63). https://synigorosfoititi.upatras.gr/

Το Τμήμα εφαρμόζει το πλαίσιο του ν. 5029/2023 για την πρόληψη της βίας και του εκφοβισμού και το Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων του Πανεπιστημίου Πατρών, που προβλέπει μεταξύ άλλων mentoring νέων ερευνητριών, πρόσβαση σε δομές φύλαξης παιδιών και διασφάλιση των δικαιωμάτων μητρότητας στις ερευνητικές συμβάσεις. Συμβουλευτικό όργανο του Ιδρύματος για τα θέματα αυτά είναι η Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων (Ε.Ι.Φ.Κ.Δ.) (ΕΚΛ άρθρο 140 παρ. 14).

19. Ποιότητα και ανατροφοδότηση

Το Π.Δ.Σ. εντάσσεται στο Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Πανεπιστημίου, υπό την εποπτεία της ΜΟ.ΔΙ.Π. και με την υποστήριξη της ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος. Οι διδακτορικές σπουδές υπόκεινται επίσης σε εξωτερική αξιολόγηση (ΕΚΛ άρθρα 137–138· Παρ. Ι, άρθρο 44). Η γνώμη σας συλλέγεται μέσω:

- ανώνυμου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου ικανοποίησης, σε ετήσια βάση, για την επίβλεψη, το ερευνητικό περιβάλλον, τις υποδομές, τις διοικητικές υπηρεσίες και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης και κινητικότητας·
- των ετήσιων εκθέσεων προόδου και της ετήσιας Ημερίδας του Τμήματος·
- της εκπροσώπησής σας στη Συνέλευση του Τμήματος και, όπου προβλέπεται, στην ΟΜ.Ε.Α. (ΕΚΛ άρθρα 7 και 138).
- της ανατροφοδότησης από τους/τις νέους/ες διδάκτορες μετά την αναγόρευση.

Τα αποτελέσματα αναλύονται από την ΟΜ.Ε.Α., συζητούνται στη Συνέλευση και οι δράσεις βελτίωσης που αποφασίζονται κοινοποιούνται στους/στις υποψήφιους/ες διδάκτορες.

20. Συχνές ερωτήσεις

Μπορώ να εργάζομαι παράλληλα με τις σπουδές μου;

Ο Κανονισμός ορίζει ότι οι διδακτορικές σπουδές πρέπει να αποτελούν την κύρια επιστημονική σας απασχόληση (άρθρο 9.2.δ). Συζητήστε κάθε επαγγελματική δραστηριότητα με την Τ.Σ.Ε., ώστε να μη θίγεται η πρόοδος της έρευνας.

Μπορώ να γράψω τη διατριβή στα αγγλικά;

Ναι, αν το προβλέπει η απόφαση έγκρισης. Η διατριβή περιλαμβάνει υποχρεωτικά εκτενή περίληψη στα ελληνικά (άρθρο 6.1).

Τι γίνεται αν ο/η επιβλέπων/ουσα συνταξιοδοτηθεί;

Μπορεί να συνεχίσει την επίβλεψη, εφόσον συναινεί (άρθρο 7.4). Διαφορετικά η Συνέλευση ορίζει αντικαταστάτη (άρθρο 7.3).

Μπορώ να διεξαγάγω μέρος της έρευνας στο εξωτερικό;

Ναι. Στις δημοσιεύσεις πρέπει να αναφέρεται και το Τμήμα στο affiliation (άρθρο 9.2.η). Για επίσημη διπλή επίβλεψη, π.χ. σε καθεστώς cotutelle, απαιτείται πρωτόκολλο συνεργασίας (άρθρο 14).

Αρκεί μία δημοσίευση;

Μία δημοσίευση ως πρώτος/η συγγραφέας είναι η ελάχιστη υποχρέωση (άρθρο 9.2.ι). Ο Κανονισμός σας καλεί επίσης να επιδιώκετε ενεργή παρουσία στο διεθνές ακαδημαϊκό σύστημα (άρθρο 9.2.ζ).

Τι κάνω αν χρειαστώ διακοπή για προσωπικούς λόγους;

Υποβάλετε αίτηση αναστολής στη Συνέλευση. Χορηγείται μία φορά, έως 12 μήνες, και δεν προσμετράται στη μέγιστη διάρκεια (άρθρο 8.2).

Μπορεί η διατριβή να είναι συλλογή δημοσιευμένων άρθρων;

Όχι. Πρέπει να είναι ενιαίο και συνεκτικό κείμενο (άρθρο 12.1).

Τι κάνω αν ανακύψει διαφωνία με την Τ.Σ.Ε.;

Συζητήστε το πρώτα με τον/την επιβλέποντα/ουσα ή τον/την Σύμβουλο Καθηγητή. Αν δεν επιλυθεί, μπορείτε να απευθυνθείτε στη Συνέλευση του Τμήματος και στον Συνήγορο του Φοιτητή. Η Συνέλευση είναι αρμόδια για την αντικατάσταση μελών της Τ.Σ.Ε. (άρθρο 7.3).

21. Χρήσιμοι σύνδεσμοι, έντυπα και επικοινωνία

Ιστοσελίδα Π.Δ.Σ.	https://asfa.upatras.gr/doctoral-studies/
Τρέχοντες υποψήφιοι διδάκτορες	https://asfa.upatras.gr/doctoral-candidates/
Διδάκτορες του Τμήματος	https://asfa.upatras.gr/department-phds/
Πολιτική Ποιότητας του Π.Δ.Σ.	https://asfa.upatras.gr/wp-content/uploads/2026/06/politiki_poiotitas_doctoral_tay.pdf
Ηλεκτρονικές αιτήσεις	https://eservice.upatras.gr
Ψηφιακές υπηρεσίες Ιδρύματος	https://my.upatras.gr/services/

Γραφείο Διασύνδεσης / Δίκτυο Αποφοίτων	https://career.upatras.gr/ · https://alumni.upatras.gr/
Βιβλιοθήκη / «Νημερτής»	www.lis.upatras.gr
Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών	www.ekt.gr
Γραμματεία	asfasecr@upatras.gr · 26310 58253 · 09:00–13:00
Διεύθυνση	Νέα Κτήρια, 30200 Μεσολόγγι

Έντυπα του Κανονισμού

Παράρτημα	Περιεχόμενο
I	Ετήσια έκθεση προόδου
II	Όροι συγγραφής και δημοσιοποίησης διατριβών στο Πανεπιστήμιο Πατρών
III	Πρακτικό κρίσεως της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής
IV	Δικαιολογητικά για την αναγόρευση σε Διδάκτορα
V	Πρότυπος διδακτορικός τίτλος